

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno Din 24.—
polletno Din 12.—
posamezna številka Din 1.—

Oficijelno glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ ter
slovenskih obrtnih društev v Sloveniji.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiske dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:

	Din	p
Pri 1 × objavi $\frac{1}{1}$ str. 600.—		
„ „ „ $\frac{1}{2}$ „ 300.—		
„ „ „ $\frac{1}{4}$ „ 150.—		
„ „ „ $\frac{1}{8}$ „ 75.—		
„ „ „ $\frac{1}{16}$ „ 37.50		

VII. letnik.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1924.

Štev. 15.

Vsem cenjenim naročnikom!

Vse cenjene naročnike vljudno opozarjamo, da naročnino za leto 1924. v znesku 24 Din poravnajo najkasneje do 15. t. m., ker bomo vsem, ki naročnine do tega roka ne poravnajo, poslali prihodnjo številko po poštnem povzetju.

UPRAVNIŠTVO.

J. Z.-c.

Več strokovne naobrazbe.

Brez dvoma so obrtnonadaljevalne šole v svoji sedanjí obligatni uredbi nepreračunljive koristi za naš naraščaj.

Poleg tega, da te šole izpopolnjujejo pomanjkljivosti ljudskošolske naobrazbe vajencev, posredujejo tudi strokovno naobrazbo z učenjem dopisja, knjigovodstva in kalkulacij, seveda v okviru vajeništva potrebnega znanja, ter ga s tem uvajajo, kar je glavno, k samostojnemu gospodarskemu in trgovsko-obrtnemu mišljenju. Z obžalovanjem moramo le ponovno ugotoviti, da je državno skrbstvo za te šole od leta do leta manjše, podpore se omejujejo napram vrednosti in važnosti obrtnega stanu na naravnost smešno nizke prispevke, in le požrtvovalnosti obrtništva samega in uvidevnosti Trgovske in obrtniške zbornice je pripisovati, da se je ta važna kulturna institucija v vsaj za silo zadovoljivem stanju ohranila.

Predlog našega staroste g. Rebeka na zadnji plenarni seji Trgovske in obrtniške zbornice glede strokovne izpopolnitve obrtnonadaljevalnih šol smatram vsega uvaževanja vrednim: Obrtnonadaljevalna šola naj bi bila obenem, kolikor in kjer je to mogoče, spojena s strokovnonadaljevalnim poukom, to je z onim delom znanja, katerega naš vajenec, žal, v mnogih primerih ne more dobiti od mojstra v zadostni meri. Tak pouk bi pa bil izvršljiv predvsem na onih šolah, kjer je številčno dovolj učencev posameznih strok, eventualno sorodnih vrst. Spopolnitev pouka s potrebnimi stroki (poklica) bo koristno učinkovalo za toli potrebno spojitve vezi med šolo in obrtništvom.

Jasno je, da ostane tam, kjer se strokovnega pouka ne more uvesti, pri splošni obrtnonadaljevalni šoli; morda pa se tudi na takih šolah s primerno grupacijo strok in dobro voljo tu in tam doseže kak uspeh in napredek.

V sosednji Avstriji pritegujejo že več let k praktičnemu pouku mojstre (seveda s primerno naobrazbo) iz različnih strok. Le-ti praktiki predavajo čisto strokovne predmete ter je opaziti, da jih vajenci s posebnim zanimanjem poslušajo in da si iz tega pouka osvajajo koristno znanje, ki jim ga sama teorija v zadostni meri ne more nuditi.

Poprimimo se mnenja g. Rebeka. Skušajmo potom svojih organizacij, predvsem potom zbornice, doseči, da se učni načrt obrtnonadaljevalnih šol revidira ter ne glede na pedagoško neusposobljenost naših praktikov, ako že hočemo to tako kvalificirati, v korist strokovnemu pouku spremeni in spopolni. Učitelstvo se temu predlogu gotovo ne bo zoperstavljalo, ker je v stvarnem razumevanju naših interesov prežeto želja po napredku in razvoju slovenskega obrtništva.

Poglavje o šušmarjih.

Pot, po kateri hodimo danes obrtniki, ni posuta z rožami in malokateri stan se bori v današnjih razmerah s tolikimi težavami kakor ravno obrtniški stan. Vsi stanovi uživajo danes vsaj toliko pravic, da smejo, ako že ne razkošno živeti, pa vsaj životariiti, samo obrtništvo, ki bi po svoji važnosti za gospodarski razvoj države smelo pričakovati največjo zaščito od države same, se danes zanemarija, odnosno se z obrtniškim stanom sploh ne računa. Ako obrtništvo kaj zahteva, je to navadno glas vpijočega v puščavi in ni treba preveč bistroumnosti, da ne bi človek uvidel, da se hoče obrtnika vprav prisiliti, da zapusti svojo delavnico, da zapusti orodje in da se poda raje kot dnevničar v tovarno, kjer mu je zagotovljeno v vsakem oziru boljše življenje, kjer bo delal osem ali še manj ur dnevno, kjer ga inspektorji dela ne bodo zasledovali, ampak kvečjemu samo ščitili, kjer ga ne bodo preganjali davčni eksekutorji in kjer bodo on, žena in otroci zavarovani za primer bolezni in nezgode. Pri vsem tem bo pa imel koncem tedna v žepu mnogo več nego samostojni obrtnik. Videl sem že izučene, bivše samostojne obrtnike, ki so darovali vse dobrate, ki jih jim nudi samostojnost, in ki so danes zadovoljni delavci v tovarnah. Njim bodo sledile mase drugih in da je našemu naraščaju šum in ropot tovarne mnogo ljubši nego obrtniška delavnica, kjer stoji pod stalnim nadzorstvom svojega vzgojitelja mojstra, to nam je tudi vsem prav dobro znano. Ali ni tedaj razumljivo, ako pridemo obrtniki,

ki pazno sledimo razvoju današnjih razmer v našem stanu in ki imamo dnevno priliko, da opazamo brezbriznost najmerodajnejših organov za naše težnje, do prepričanja, da se nas hoče polagoma udušiti, iztrebiti ves obrtniški stan.

Neposredni povod za to razmotrivanje mi je dala debata, ki se je razvila pri eni zadnjih sej v naši zadrugi, ko se je razpravljalo vprašanje, kaj nam je ukreniti, da se rešimo šušmarjev.

Ne bom o tem, kaj je šušmarstvo, ta splošna nadloga obrtništva, izgubljal mnogo besedi. Vsi poznamo dobro šušmarje, vsaj ni občine, kjer ne bi bilo nekaj šušmarjev, in danes bi skoro rekli, da ni obrtnika, ki ne bi imel v svoji neposredni bližini fušarja, ki je mnogo bolj zaposlen nego legalen obrtnik, skratka, lahko rečemo, da pri nas fušarstvo cvete in to «v prid» obrtništvu, «v prid» predvsem davčnim oblastvom in zato tudi «v prid» vsemu našemu gospodarstvu. Nočem trditi, da bi naše obrtne oblasti šušmarstvo ravno podpirale, vendar pa bodi dovoljeno trditi, da se tudi preveč ne trudijo, da bi šušmarjenje preprečile, in tako se zdi, da se šušmarstvo, ki se, ker je proti obstoječim zakonom, ne sme podpirati, vendar vsaj trpi.

Pri zadružni seji sem slišal cele vrste primerov, da so se šušmarji prijavili obrtni oblasti. Na prijavo se ni zgodilo ničesar, ovajeni šušmarji fušarijo naprej, sedaj, ko so čuli, da zadruga ni dobila niti odgovora na njeno ovadbo, fušarijo še bolj sigurno kakor prej, in ni čuda, da smatrajo svoje fušarenje za dovoljeno izvrševanje obrta, za katero bi naj bili polnopravno upravičeni.

Da je fušarju, ki ne plačuje davkov, ki ne plačuje zavarovalnin in na katerega tudi ne padejo drugi takšni žegni, izvrševanje «obrti» mnogo lažje nego pravemu obrtniku, je samo po sebi umevno. In kdo ne pojde danes raje k fušarju, ako mu ta napravi čevlje za 25 in še več odstotkov ceneje, nego k dražjemu čevljarju? Ali je pa to tudi v interesu države je drugo vprašanje. Država izgubi s tem na davkih; ta izguba mora biti posebno pri nas, kjer fušarstvo tako bujno cvete, zelo velika. Država bi pa morala čuvati tudi interese konsumentov, ki pridejo pri fušarju sicer ceneje do izdelkov, ki pa dobe zato blago, o katerem se prav kmalu prepričajo, da je «sfušano».

Poleg vsega tega bi pa tudi sanitarni oziri, osobito n. pr. pri fušarjih-brivcih, zahtevali, da obrtna oblast to vprašanje ne zanemarija. Slednjič bi bilo tudi pričakovati, da bodo merodajni faktorji v interesu smotrene državne politike podpirali obrtništvo, ki tvori važen faktor v našem narodnem gospodarstvu.

Pri zadružni seji se je predlagalo to in ono, kako priti v okom tej nadlogi. Vse, kar se je predlagalo, je bilo že ponovno storjeno — ostalo je brez uspeha. Dosegli so se še celo, kakor je bilo že gori navedeno, nasprotni rezultati!

Slišali smo, kako sta g. velika župana vprav te dni na prošnjo trgovcev podvzela energične korake, da se trgovstvo ščiti pred krošnjariji. Ali ne pomenijo šušmarji za nas in za državo samo še večjo nadlogo kakor krošnjariji? Ali ne bi bilo umestno, da bi gospoda velika župana izdala tudi glede šušmarjev okrožnico na podrejene oblasti s pozivom, kako se mora ravnati s šušmarji, da se zaščiti obrtništvo pred to nadlogo, proti kateri smo iskali do sedaj zaman leka, in da se nezakonitostim v interesu obrtništva in države same napravi konec?

Kamnoseki in kiparji.

Med kamnoseki in kiparji je že od nekdaj oster boj zaradi opredelitve delokroga med enim in drugim teh dveh obrtov. Posebno se pritožujejo kamnoseški mojstri, da imajo veliko škodo, ker kiparji izvršujejo razna dela, do katerih naj bi bili upravičeni izključno le koncesijonirani kamnoseki, tako n. pr. nagrobne spomenike.

Tozadevno je podala trgovska zbornica na vabilo ministrstva trgovine in industrije, oddelka v Ljubljani, sledeče mnenje:

Kakovost orodja in predmet obdelavanja, ki pri rokodelskih obrtih običajno najbolj olajšuje razmejitve delokroga dveh obrtov, ravno pri kamnoseškem in kiparskem obrtu v ta namen ne daje zadostne opore. Kamnosek in kipar uporabljata pri svojem delu isto ali vsaj zelo podobno orodje: oba sekata, dolbeta, gladita in obdelujeta kamen. To je povzročilo, da so se glede upravičenosti teh dveh obrtnih panog do izdelovanja nagrobnih spomenikov in drugih podobnih izdelkov iz kamna postavile mnoge odločbe obrtnih oblasti in mnenja prejšnjih avstrijskih zbornic svoječasno na stališče, da je njuna pravica v tem pogledu enaka.

Zbornica pa smatra, da tako stališče ni pravilno in da nikakor ne gre brez nadaljnega priznavati kiparjem enake pravice za izdelavo nagrobnih kamnov in drugih podobnih izdelkov kakor kamnosekom.

Kamnoseški obrt je bil podrejen koncesiji vprav zato, ker je eden stavbnih obrtov. S tem je tudi že izrečeno, da spadajo v njegov izključni delokrog predvsem dela na kamnu v konstruktivne namene, torej prirejevanje kamnov z brusilnim, dolbilnim, rezalnim in klesalnim orodjem tako, da se ima dovršen izdelek po gotovem konstruktivnem načrtu ujemati in vezati z drugim kamnom, odnosno sestavnim delom konstrukcije, katere del naj bo kamnosekov izdelek. Zato kamnosek ploskve in kote na kamnu izmeri z vrstico, merilom, kotom, šestilom, šablono in podobnim. Ker je tak način dela potreben tudi pri vseh onih nagrobnih spomenikih iz kamna s ploskvami, ki jih je treba že vnaprej izmeriti in nato izklesati v ravni ali vzbočeni, odnosno vbočeni obliki, je že od nekdaj spadalo te vrste delo v delokrog kamnosekov. Ko je bil kamnoseški obrt podvržen koncesiji, ni bilo razen opredelitve od ostalih stavbnih obrtov prav nikakega določila, ki bi utemeljevalo, da se je iz izključnega delokroga kamnosekov kaka vrsta dotlej pripadajočih jim poslov izločila in zato tudi ni nikake podlage za trditev, da izdelovanje nagrobnih spomenikov z ravnimi ali vzbočenimi ploskvami iz kamna ne spada več v izključni delokrog kamnoseškega koncesijoniranega obrta.

Kiparjevo delo na kamnu obstoji v upodabljanju, t. j. izklesavanju raznih oblik v prostih linijah in ploskvah, včasih v posnemanju modelov, včasih po fantaziji, pri čemer dela kipar prosto po merilu na oči. Delo je figuralno, ornamentalno.

Če gre torej za izdelavo nagrobnega kamna, ki nima na sebi razen obklesanih in oglajenih ploskev nikake ornamentike ali figuralnih dodatkov, je za njega obrtno izgotovitev upravičen izključno le kamnosek. Prav tako pa se kiparji ne more odrekati izključne pravice do izdelave nagrobnega spomenika, če je delo na kamnu le figuralno, odnosno ornamentalno.

Ker pa so nagrobni spomeniki iz kamna le malo-kdaj brez vsakih okraskov, kolidira pri izdelkih te vrste kamnoseško in kiparsko delo. Tu je pač potrebno, da se držimo načela, da opravi kamnoseško delo kamnosek, figuralno in ornamentalno pa kipar, če je vsako teh del zase sploh mogoče izvršiti ločeno in če je vsako v toliki meri izrazito, da je za njega izvršitev potrebna popolna izurjenost v dotični stroki. Tak primer bi bil pri kombinaciji kamenitih podstavkov in soh. V primerih zopet, kjer je ves spomenik iz enega kamna, tako da bi se moral kamnosek po dovršitvi dela svoje stroke obrniti do kiparja, da dovrši ostalo delo, ali obratno kipar do kamnoseka, naj velja načelo § 37. obrtnega reda, da sme vse delo dovršiti oni od obeh, na katerega odpade večji del. Pri tem se bo moral običajno posluževati pomočnikov druge stroke.

Gradba in popraviljanje mlinov in žag.

Trgovska in obrtniška zbornica se je v eni zadnjih sej obrtnega odseka ponovno pečala z vprašanjem, kakšen obrtnopravni značaj ima gradba in popraviljanje mlinov in žag. Dasi se ta panoga ne nahaja izrecno naštetja med rokodelskimi obrti, vendar je za izvrševanje teh poslov potrebna precejšnja izurjenost, ker gre za lesene in večkrat tudi železne konstrukcije in dela, ki bi se lahko uvrstila v mizarstvo, tesarstvo pa tudi strojnoključavničarsko stroko.

Nekatere prejšnje avstrijske zbornice so se tozadevno izjavile in zavzele stališče, da gre za prost obrt, da bi pa na vsak način kazalo, da se ta obrt uvrsti med rokodelske.

Na podlagi zaslišanja nekaterih v poštevi prihajajočih zadrug in strokovnjakov je ljubljanska zbornica prišla končno do sklepa, da je gradba in popraviljanje mlinov in žag smatrati za prost obrt. Svojo tozadevno izjavo je utemeljila približno sledeče:

Zadruga mizarjev smatrajo gradbo mlinov v veliki meri za mizarstvo opravilo ter utemeljujejo to stališče z dejstvom, da večji mlini iščejo za popravila v obratu vedno mizarstvo pomočnike. Na drugi strani pa zadruga priznavajo, da se sedaj le malokateri mizarji bavijo s tem specialnim poslom, vsled česar so same mnenja, da se obrt lahko še nadalje smatra za prost obrt. Zadruga tesarskih mojstrov za Slovenijo pa smatra gradnjo mlinov za tesarsko delo ter zahteva, da se slednja proglasi za opravilo tesarskega obrta.

Obrt gradnje mlinov kot samostojen obrt je v Sloveniji skoro popolnoma nerazvit ter se je ohranil samo ponekod s tem, da se je za izvrševanje obrta potrebna usposobljenost podedovala od očeta na sina. Ker pri nas ni priložnosti za strokovno naobrazbo v tem obrtu, ker se niti mizarji niti tesarji navadno ne bavijo z njim, bi ga bilo po mnenju zbornice smatrati zaenkrat še za prost obrt.

Razno.

Seja načelstva Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani. Sklepanja o novem obrtnem redu. Ministrstvo trgovine in industrije je stavilo Zvezi vprašanja, da se izjavi glede novega obrtnega zakona. V to svrhu je sklicala Zveza sejo načelstva in vse zadružno načelnike dne 23. julija t. l., da zavzame svoje načelno stališče na stavljena vprašanja. Ker je bil zvezni načelnik g. Franchetti zadržan, je

vodil sejo zvezni podnačelnik g. Fr. Ravnikar. Seje se je udeležil poleg članov odbora tudi g. dr. Pless. Najvažnejša vprašanja poleg drugih, katera je stavilo ministrstvo trgovine in industrije, so: 1.) Kateri obrti naj se uvrste med rokodelske in kako jih je grupirati? Zveza je zavzela napram temu stališče, da naj se prištevajo med rokodelske obrte vsi obrti, ki so označeni v avstr. obrtnem redu kot rokodelski. Poleg teh pa naj se uvrste med te obrte tudi še nekateri drugi obrti, kakor pokladanje parketov, vrtnarstvo itd., glede katerih se je do sedaj pokazala potreba uvrstitve med rokodelske obrte. 2.) Ali je treba za vse obrte brez razlike uvesti sistem odobrenja in opustiti sistem prostih in konces. obrtov, smatrajoč sistem odobrenja kot normativen? Stališče zveze je, da je treba za vse obrte odobrenja. Izvrševanje kakršnegakoli obrta mora biti dokazano z za dotični obrt potrebno učno dobo in pomočniško dobo, ker se ne more smatrati, da je mogoče brezhibno izvrševati kak obrt, ne da bi bila dokazana usposobljenost. Istotako je z ozirom na obrtni naraščaj usposobljenost mojstra neobhodno potrebna. Kakor doslej, naj bi ostali prosti obrti, pri katerih je treba istotako kakor pri rokodelskih dokazati usposobljenost, ostanejo pa naj tudi koncesijonirani obrti. 3.) Ali naj se uvedejo obligatorne mojstrske ali pomočniške preizkušnje ali eventualno oboje in kako naj se uredi vajeniška doba in zaposlenje v obrtu? Zveza je glede tega vprašanja sledečega mnenja: Za vse obrte naj se uvedejo obligatorno naslednje preizkušnje: V zadnjem četrtletju vajeniške dobe mora napraviti vajenec vajeniško preizkušnjo, ki naj obstoji iz praktičnega in teoretičnega dela. Praktični del preizkušnje naj obstoji iz sestave katkega predmeta, teoretična pa, da pozna vajenec sirovine, najvažnejše sestavne dele, da pozna skice in načrte, računstvo in merila. V primeru, da vajenec vajeniške preizkušnje ne napravi vsaj z zadostnim uspehom, se mu mora vajeniška doba podaljšati. Preden začne pomočnik samostojno izvrševanje obrta, se podvrže obligatorni mojstrski preizkušnji, ki obstoji iz praktičnega in teoretičnega dela. Če kandidat mojstrske preizkušnje ne napravi, ne more dobiti obrtnega lista. Za mojstrske preizkušnje je treba sestaviti poseben preizkuševalni red. Po preteku enega leta more dobiti kandidat, ki prve mojstrske preizkušnje ni prestal vsaj z zadostnim uspehom, ponovno mojstrsko preizkušnjo. — Učna doba se določi za vse obrte od najmanj treh do največ štirih let. V učno razmerje se smejo sprejemati le oni obojega spola, ki so dopolnili 14. leto, in sicer po predhodni zdravniški preiskavi, ki jo izvrši urad za zavarovanje delavcev. V ostalem naj bi glede vajencev veljala določila avstrijskega obrtnega zakona. 4.) Ali naj se osvoji sistem enotnih zbornic za obrte, trgovino in industrijo ali oddvojenih po privrednih vrstah? Zvezno stališče je: Zbornice naj bodo enotne za trgovino, industrijo in obrt. Vsaka teh skupin ima pa v enotni zbornici svoj odsek. Dasi se interesi teh skupin v nekaterih ozirih ločijo, vendar se v enotni zbornici interesi laže izenačujejo. V splošnem naj se vprašanje zbornic reši s posebnim zakonom v zbornicah. 5.) Kakšen naj bo način volitve v zbornice? Volitve v enotne zbornice naj se vrše po kurijah in po volilnem redu, kakor ga je že predložila Trg. in obrt. zbornica v Ljubljani ministrstvu v odobrenje. Volitve naj bodo direktne in ne po udruženjih. Vsi ti načelni sklepi so bili sprejeti soglasno. Debate so se udeleževali gg. dr. Pless, Ravnikar, Bernik, Breskvar i. dr.

Pesvetovanje o enotnem obrtnem redu. 24. p. m. se je vršilo pri oddelku ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani pod predsedstvom svetnika g. dr. F. Rateja posvetovanje strokovnih gospodarskih korporacij glede na-

čelnih vprašanj za sestavo obrtnega reda. Posvetovanja so se udeležili: za trgovsko zbornico g. dr. J. Pretnar, za Zvezo industrijcev g. dr. A. Golia, za Zvezo gremijev tajnik g. Ivan Mohorič, za Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani gg. Ravnikar, Primožič in Kaizer ter za Splošno zvezo obrtnih zadrug v Mariboru načelnik g. F. Bureš. Predsednik je uvodoma opisal dosedanje delo uradniške komisije za sestavo novega obrtnega reda, ki jo je imenoval minister dr. H. Krizman in v kateri so poleg načelnika gosp. Krpana in dveh sekretarjev ministrstva za trgovino in industrijo zastopani tudi vsi predstojniki pokrajinskih oddelkov ministrstva. Ta komisija je imela do sedaj dve konferenci in se je na drugi odločila, da zasliši, preden preide v razpravo o podrobnosti načrta splošnega dela enotnega obrtnega zakona, mnenje gospodarskih korporacij v posameznih pokrajinah glede načelnih vprašanj, ki smo jih v predposlednji številki našega lista objavili in ki so za sestavo obrtnega reda odločilne. — Živahna razprava, katere so se udeležili vsi zastopniki, je pokazala potrebo, da se osnuje pri Trgovski in obrtniški zbornici posebna komisija, ki naj bi v vseh podrobnostih s posameznimi skupinami interesentov, kakor tudi z zastopniki gospodarskih organizacij, proučila ta dalekosežna vprašanja, da bi mogla staviti konkretne predloge za bodoči enotni obrtni zakon. Med delegati je v splošnem vladala popolna soglasnost v naziranju glede posameznih vprašanj in je bila ob zaključku posvetovanja zbornici poverjena naloga, da sestavi komisijo za izvedbo ankete za proučitev vseh vprašanj v podrobnostih.

Menični krediti za obrtnike. Te dni so domači dnevniki priobčili vest, da bo Narodna banka dovoljevala potrebnim obrtnikom menične kredite. Informirali smo se o tem pri Trgovski in obrtniški zbornici, kjer smo zvedeli, da se je zbornica takoj po priobčitvi teh vesti obrnila na ministrstvo s prošnjo, da se ji pojasni za primer, da odgovarjajo te vesti resnici, kam se smejo in kdo sme vlagati prošnje za kredite. Na to vlogo pa zbornica do sedaj ni še prejela nobenega odgovora.

Občni zbor Pokrajinske zadruge knjigovozov, izdelovalcev kartonaže papirnih izdelkov in usnjatega galanterijskega blaga za Slovenijo v Ljubljani se je vršil 30. junija t. l. v gostilni Bončar na Sv. Petra cesti. Navzočih 15 članov. Načelnik g. I. Jakopič otvori ob pol 15. uri zbor. Poročilo zadnjega občnega zbora se prečita in odobri. G. načelnik poda svoje poročilo o delovanju zadruge, omenja med drugim, da z delojemalci ni bilo nikakih večjih sporov. Draginske doklade so se delavstvu povisale trikrat. Omenja pomagalske preizkušnje, priporoča združnim članom posvečati vajencem največjo pažnjo. Poročilo z odobravanjem sprejeto. Tajnik: Zadruga šteje 30 članov, odbor je imel 12 sej, okrožnic, dopisov se je razposlalo 194. Pomagalsko preizkušnjo sta napravila dva pomočnika. Zadruga rabi natančen seznam pomočnikov in vajencev, razposlala bo tozadevne tiskovine. Sklep odbora se je 29. februarja: vajenci se ne smejo politično udeleževati. V učne pogodbe, ki se nanovo sklepajo, naj se vpiše, da ima vajenec pristop k izobraževalnim društvom samo z dovoljenjem mojstra. Blagajnik: dohodki v letu 1923. Din 6.735-11, stroški v letu 1923. Din 1.603-65, saldo 31. dec. 1923. Din 7.856-36. Sprejeto. V imenu revizorjev poroča g. I. Dežman: knjige in priloge so v najlepšem redu. Volitve: načelstvo je voljeno za tri leta, načelnik g. Jakopič, podnačelnik g. Bonač, blagajnik g. Repenšek, tajnik g. Smrekar; v odbor so izvoljeni: gg. Dežman, Janežič, Potokar, Babka (Ljubljana), Perc (Celje); namestniki: gg. Bivic, Schiffrer (Ljubljana), Požgaj (Kranj); revizorja: gg. Pajk (Ljubljana), Zorič (Krško). Izpraševalna komisija: tri Ljubljana, g. Perc

Celje. Tarifna komisija šest članov. Na predlog blagajnika sklene zbor, da se določi za samostojne male knjigovoznice do pet oseb 50 Din letne doklade, drugo kakor lansko leto. Neudeleženci zbora iz Ljubljane plačajo globo 25 Din. Slučajnosti: razni predlogi o ceniku knjigovozskih del, katerega odbor v kratkem razpošlje. G. načelnik se zahvali za udeležbo, posebno zunanjim članom, in zaključi ob 7. uri občni zbor.

Občni zbor Čevljarske zadruge v Ljubljani se je vršil v nedeljo dne 20. julija ob 10. uri dopoldne v salonu restavracije «pri Levu». Navzočih je bilo okrog 70 združnih članov, poleg tega se je udeležil občnega zbora obrtni komisar g. Čehun in zvezni tajnik I. Kaiser. Zdrružni načelnik, g. Matej Oblak, je podal poročilo o združnem delovanju, iz katerega posnemamo, da je zadruga živo delovala in da vlada v njej popoln red. V zadnji poslovni dobi je imela zadruga pet rednih sej in štiri sestanke. Napravila je 29 ovadb proti fušarjem. Zadruga šteje 274 članov, 201 vajenca, pomočnikov pa je priglasih 110. Zadruga je imela v zadnjem letu 20.806-75 Din dohodkov in 11.211-75 Din izdatkov; njeno premoženje pa znaša 19.777 Din. Odboru se je soglasno podelil absolutorij. K spremembi pravil je poročal g. načelnik, da je obrtna oblast spremembe, ki so se napravile na zadnjem občnem zboru, odobrila, ni pa potrdila razširitve zadruge na sodni okraj Ljubljana, odnosno naslova, pa tudi to se je sedaj uredilo. Doklada za leto 1924. je ostala ista, kakor je bila določena na zadnjem občnem zboru. Pri «Razno-terostih» je zvezni tajnik g. I. Kaiser poročal o novem obrtnem redu ter pozival združne člane, da naj se trdno oprimejo svoje zadruge. Podal je na nekatera vprašanja združnih članov pojasnila, nakar je g. združni načelnik ob 12. uri dopoldne zaključil občni zbor.

Oddaja izdelovanja bluz za orožnike. Pri komandi 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani se bo vršila dne 13. avgusta t. l. druga ožja ustna licitacija zaradi izdelave bluz za orožnike, in sicer v količini do 50.000 Din iz od države dostavljenega sukna, eventuelno tudi ostalega blaga in potrebščin, če se te licitacije udeležijo vsaj štirje interesi. Natančni, v zmislu zakona sestavljeni pogoji so interesentom najpozneje do 12. avgusta t. l. med uradnimi urami na vpogled v pisarni 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 3, pritličje, desno. Neobhodno potrebno je, da se interesi že prej informirajo in v glavnem, da si pravočasno preskrbe potrebnih dokumentov, ker legitimiranje s čisto navadnim starim obrtnim listom ne zadostuje. Dajanje pojasnil itd. na dan licitacije je izključeno.

Znižanje vstopnine na Ljubljanskem velesejmu. Otvoritev letošnjega Ljubljanskega velesejma se bliža z naglimi koraki. Važnost naše največje narodno-gospodarske institucije te vrste je razvidna poleg drugega tudi iz tega, da je prevzel najvišji protektorat Nj. Veličanstvo kralj. Naloga Ljubljanskega velesejma ni samo posredovati med producentom in konsumentom, ustvarjati trgovske zveze, marveč je tudi največjega pomena za vse sloje. Uprava Ljubljanskega velesejma je sklenila znižati ceno vstopnic od lanske letošnje vstopnine 15 Din na 10 Din, da se omogoči obisk vsakomur. Ta ukrep iskreno pozdravljamo, zlasti iz razloga, ker se je lansko leto našemu srednjemu sloju poset skoroda onemogočil, kar mu bo pa letos možno. Velesejske legitimacije, ki upravičujejo do polovične vožnje tudi na brzdovlakih, se že prodajajo v vseh mestih naše države v denarnih zavodih za ceno 50 Din. V prodaji se dobe že pri blagajni v velesejskem uradu, pri Tourist-Office na Aleksandrovi cesti in pri trvdki Aloma Company, d. z. o. z. na Kongresnem trgu.

Pokrajinska zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, gra-verjev in pasarjev za Slovenijo v Ljubljani objavlja: Vsi člani zadr. se ponovno opozore, da so dolžni in zavezani v zmislu § 5. zadr. pravil prijaviti ali odjaviti vsakega pomočnika ali vajenca v osmih dneh po vstopu ali izstopu iz službe. Članom, ki bi to opustili, se bo naložila primerna denarna globa, razen tega pa bi jih tudi zadela v zmislu obrt. reda primerna kazen od obrtnih oblasti. Škodo pri tem pa bi imeli tudi dotični pomočniki ali vajenci, ker bi zadruga morala odkloniti vsako uradovanje (preizkušnje, izdajo izpričeval, potrdil itd.), ki zadeva nepriglašene pomočnike in vajence. Pomočniške preizkušnje se vrše redno vsako četrtletje, in sicer meseca februarja, maja, avgusta in novembra. Prošnje vajencev, ki so dokončali učno dobo, je vlagati zadrugnemu načelnstvu do konca predmeseca, ko se ima skušnja vršiti. Izredne preizkušnje se vrše le v zelo nujnih slučajih proti preizkuševalni taksi v znesku 100 Din.

Na državni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto dne 15. septembra 1924. (ponedeljek). Šola je dvoletna. Z njo je v zvezi internat za gojence. Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih učencev). Oskrbnina za redne (privatne) učence v zavodu znaša do preklica mesečno samo 75 dinarjev, kakor sedaj v srbskih kmetijskih šolah, dokler ministrstvo za kmetijstvo ne ukrene drugače; sinovi ubožnih kmetovalcev so pa tudi te oskrbnine oproščeni v celoti ali do polovice ter se imenujejo potem državni učenci (stipendisti). Prošnje za sprejem je pošiljati direktorji državne vinarske in sadjarske šole v Mariboru do 20. avgusta t. l. Kako se prošnja napravi, odnosno opremi in vsi drugi splošni ter podrobni pogoji za sprejem učencev so točno razvidni iz tiskanega prospekta (uredbe s programom), koja tiskovina se pošlje vsakemu zanimancu proti plačilu 5 dinarjev v gotovini, nje takojšnja nabava se nujno priporoča.

Zavijanje paketov, namenjenih v Avstrijo. Potem ministrstva pošte in brzojava št. 36.046 z dne 30. maja 1924. smejo pošte sprejemati pakete, ki gredo v avstrijsko republiko, brez označbe vrednosti do 5 kg teže, ako so zaviti v povoščen, z vlaknatimi nitkami predtikan papir.

Brezposelnost na Madžarskem. Na Madžarskem brezposelnost konstantno raste. Delavnice mehaničnih konstrukcij so odpustile od početka leta že do 5000 delavcev. Druge industrije se nahajajo v enakih prilikah, posebno lesna industrija vseh strok. Tekstilna industrija se drži še dovoljno in poslovanje je precej aktivno.

Brezposelnost v Angliji. Število brezposelnih v Angliji je znašalo dne 30. junija t. l. 1.009.100 in se je potemtakem zmanjšalo za 4.282 napram stanju v preteklem tednu.

Letina krompirja v naši državi. Po službenih podatkih ministrstva za poljedelstvo i vode bo letošnji pridelek krompirja v naši državi prekoračil lanskega. Računa se, da bo mogoče izvoziti iz vse države okrog 1200 vagonov krompirja.

Letina sladkorne pese v Vojvodini. Kakor poročajo iz Novega Sada, bo letošnja letina sladkorne pese v Vojvodini dala po službenih podatkih rekordne rezultate. Računa se, da bo znašal pridelek okoli 70.000 vagonov.

Svoboden tranzit jugoslovanskega blaga v Madžarski. Iz 20. m. m. naprej je, kakor poročajo iz Budimpešte po sporazumu z Jugoslavijo ves tranzitni promet iz Jugoslavije in za Jugoslavijo preko Madžarske osvobojen od carin in taks.

Št. Jurij ob Taboru. V nedeljo, dne 13. julija je zborovala v dvorani g. Radiškega v Kaplji Zadr. prostih obrtov za vranski okraj pod predsedstvom načelnika g. Ivana

Nateka. To je ena tistih maloštevilnih mlinarsko-žagarskih zadrug, ki vkljub nezanimanju članstva redno poslujejo, in edina organizacija te vrste, ki vodi tudi evidenco včlanjenega pomožnega delavstva. Udeležba na občnem zboru je bila dovoljna. Zadruga šteje 55 članov in je v preteklem poslovnem letu imela dohodkov Din 622:41, izdatkov pa Din 825:30. Izdatki tekočega leta so proračunani na 1870 Din, redni prejemki pa 700 Din; primanjkljaj se krije s člansko doklado, katero je občni zbor določil za člane, ki so vkljub izkazanemu vabilu izostali od zbora, na 30 Din, za ostale pa na 15 Din. Na podlagi novih pravil se je prvokrat izvršila volitev novega zadrugnega načelnstva, ki je pokazala sledeči izid: Načelnik g. Miklavžina Matija, njegov namestnik g. Janežič Martin, oba iz Preserja, člani odbora gg. Hribovšek Fr. iz Loke, Kok Mihael od Sv. Jeronima, Lončar Franc in Muhovec Ivan iz Grajske vasi, namestnika gg. Florjan Karel iz Kaplje in Žibret Martin iz Grajske vasi, računski revizorja gg. Orožin Martin in Rizmal Ivan iz Braslovč. Navzoč je bil obrtno-zadrugni nadzornik g. Založnik, ki je izrekel priznanje dosedanjemu zadrugnemu načelniku in njegovemu tajniku za skrb, ki sta jo posvečala zadrugi, novemu odboru pa dal navodila za njegove najvažnejše naloge, od katerih je posebno naglašal brigo za vzgojo dobrega strokovnega naraščaja in brezobzirno pobijanje šušmarstva.

Zanimanje za letošnji velesejem vlada po dosedanjih poročilih v vseh krajih naše države in obeta biti poset zelo mnogobrojen. Slovenec bo svojo gostoljubnost izkazal bratu Srbu in Hrvat, sprejeli bomo v svoje osredje vrle Bosance in Hercegovce, Dalmatince, Šumadijce, Mace-donce, Sremce, Banatske Švabe, skratka cvel pridobitnega sveta Jugoslavije. Pa ne samo trgovci so javili svoj pšet na velesejem, tudi drugi sloji se priglašajo v velikem številu, da si ogledajo Ljubljanski velesejem, ki ima že velik renome po državi, in da zvežejo s tem izlete v pri-rodo naše krasne Slovenije. Prosimo vse Ljubljančane, ki imajo za čas velesejma razpoložljiva prenočišča, da to nemudoma javijo sejmškemu uradu.

Izredni občni zbor Strokovne zadruge koncesijoniranih elektrotehnikoy v Ljubljani se je vršil v nedeljo 17. julija t. l. ob pol 10. uri dopoldne v dvorani Trgovske in obrtniške zbornice. Občni zbor je vodil zadrugni načelnik g. I. Mihelčič. Sprejela so se določila preizkuševalnega reda za pomagalice. Posel preizkuševalne komisije je časten in člani, ki imajo svoje bivališče v kraju, kjer se vrše preizkušnje, ne dobe nikake odškodnine, članom izven biva-lišča pa se povrnejo vozni stroški. Izvršile so se nadalje volitve članov preizkuševalne komisije za pomagalice. Soglasno so bili izvoljeni: za predsednika g. F. Saks iz Maribora, za namestnika g. Tomo Vojnovič, za prisednike gg. L. Janežič, I. Mihelčič, Rudolf Štebi, I. Bogataj in I. Pretnar z Jesenic. Razpravljalo se je tudi o monopoliziranju. Posamezne tovarne ne dopuščajo, da bi oni, ki dobivajo tok iz elektrarne, mogli nabaviti si stroje drugod in ne dopuščajo inštalacije elektrotehnikom. Tako mono-poliziranje škoduje koncesijoniranim elektrotehnikom, izključuje pa tudi vsako konkurenco. Občni zbor je proti monopoliziranju zavzel svoje stališče. Velika električna podjetja snujejo, kakor se čuje, koncern, ki bi bil za majhna podjetja pogibel. Občni zbor je tudi pri tem zavzel svoje stališče, sprožila pa se je tudi misel, da naj bi elektrotehniki ustvarili svojo gospodarsko zadrugo kot protiutež proti velikim podjetjem. Po kratki debati pri »Raznoterostih» je zadrugni načelnik g. Mihelčič zaključil občni zbor ob 12. uri popoldne.

Češkoslovaška in hamburško pristanišče. Zastopniki češkoslovaškega zunanjega ter ministrstva za trgovino in industrijo vodijo že iz 2. meseca februarja t. l. z zastop-

niki nemške vlade pogajanja za zakup pristaniške cone v Hamburgu. Pogajanja se vršijo na podlagi določil mirovne pogodbe, glasom katere se je Nemčija obvezala, da prepusti del hamburškega pristanišča Češkoslovaški, da ga eksploatira kot svojo pomorsko luko. Nemčija se ni protivila tem zahtevam, ki so se vodile sprva ustno, pozneje v obliki not. Češkoslovaška vlada je pred kratkim odposlala nemški vladi memorandum, v katerem so podrobno obrazložene zahteve, ki jih sedaj proučava nemška vlada.

Gospodarski napredek Banata. Ne glede na težko denarno krizo se vendar opaža v Banatu, da gospodarstvo povoljno napreduje. V prvem polletju 1924. se je izdalo v Banatu 12 dovoljenj za osnivanje tovarn in denarnih zavodov, 475 dovoljenj za trgovske obrate in 511 dovoljenj za mali obrt.

Vodovod na Cetinju. Generalna direkcija vod bo v doglednem času izvršila nabavo raznovrstnih strojev in sesaljk za razširjenje vodovoda na Cetinju. Za nabavo teh potreb je predvidena vsota 250.000 Din.

Interministerijalna konferenca za eksploatacijo reškega bazena, Baroša in Delte. Glasom pogodbe, sklenjene z Italijo, je dobila naša država reški bazen, da ga izkoristi v trgovinske svrhe. Ker je ureditev in eksploatacija bazena velikega interesa za našo državo, se bo v ministrstvu saobračaja vršila interministerijalna konferenca, na kateri se bo razpravljalo o vprašanju eksploatacije reškega bazena. Gospodarski krogi so mnenja, da bi se morala eksploatacija prepustiti inicijativi zasebnih podjetij. Tako je Akcionarsko društvo za eksploatacijo lesa obvestilo ministrstvo saobračaja, da bi to društvo s francoskim in nizozemskim kapitalom prevzelo eksploatacijo reškega bazena za 50 let. Društvo se obvezuje, da bo tekom treh mesecev po dobljeni koncesiji osnovalo delniško družbo z 80.000.000 Din delniške glavnice pod imenom «Delniška družba za eksploatacijo reškega bazena, Baroša in Delte». To društvo bo dalo 20 odstotkov delnic državi brezplačno. Društvo bo zgradilo skladišča in zgradbe po potrebi. Vsa ta skladišča bodo po pretečenem času ostala naši državi. Razen tega bi društvo dajalo kredite izvoznikom, a carinsko posredništvo, ležarino in takse reguliralo v dinarski veljavi.

Zborovanje avstrijskih obrtnikov. Dne 22. m. m. so obrtniki z Dunaja in iz drugih krajev avstrijske republike imeli v zborovalnici dunajskega mestnega magistrata zborovanje v svrhu protesta proti progresivnemu davku Bunda in dunajske občine, t. j. državnim in občinskim. Zahtevalo se je, da se izvršijo neke izpremembe glede odredb za povišanje davkov z ozirom na vedno težji položaj obrtnikov.

Konferenca obrtniških udruženj iz Banata. Obrtniška udruženja (korporacije) iz vsega Banata, zbrana na konferenci v Velikem Bečkereku, so sprejela sledečo resolucijo: Obrtniška udruženja Banata: 1. zahtevajo, da se čimprej izda obrtni red, ki bo veljal za vso kraljevino; 2. zahtevajo, da vsako obrtniško udruženje v Banatu napravi potrebne korake, da se v vseh večjih mestih Banata osnujejo obrtniške posojilnice in hranilnice na principih zadruženštva, ki naj potem osnujejo Zvezo banatskih obrtniških združenj; 3. prosijo, da Narodna skupščina izda čimprej zakon o osnovanju Državne obrtne banke v Beogradu; 4. da banatska trgovska, industrijska in obrtniška zbornica podvzame potrebne korake, da se v mestih z najmanj 50 samostojnimi obrtniki osnujejo obrtniška udruženja za zaščito stanovskih interesov obrtništva; 5. predlagajo, da se izda zakon o zavarovanju obrtnikov in da se s tem uvede obvezno plačevanje prispevkov vseh obrtnikov, ker

bodo samo na ta način zagotovljeni za primer starosti in onemoglosti; 6. prosijo, da ministrstvo trgovine in industrije ukaže obrtnim oblastem v Banatu, da predhodno zasllišijo pri izdajanju obrtnih dovoljenj mnenje obrtniških udruženj, ker je veliko število takšnih obrtniških pomočnikov, ki nimajo predvidene sposobnosti za samostojno delo, a zahtevajo, da se jim izda samostojna obrtovnica; 7. sklenejo: a) da se otroci s tremi do štirimi razredi osnovne šole smejo sprejeti kot obrtniški vajenci najmanj na tri leta, otroci z dvema do tremi razredi srednje šole najmanj na dve leti, a otroci s štirimi ali več razredi srednje šole za čas najmanj enega leta; b) da se ministrstvo za socialno politiko naprosi, da se za to prehodno stanje, dokler ne bo izdan zakon o ljudskih šolah, omogoči delodajalcem prejem otrok kot vajencev, ki so dovršili 13. leto, ker so danes taki otroci brez vsakega posla; c) da se nadzorništvo obrtnih šol zaprosi, da strogo kontrolira, da vajenci redno pohajajo nadaljevalne šole in da se več pazi na to, da so snažni in da se jim dá potrebna učila; 8. prosijo, da ministrstvo trgovine in industrije ukine letne sejme v vseh manjših občinah, ker je praksa pokazala, da so na škodo splošnemu gospodarstvu in da se odobri držanje takih sejmov samo v onih mestih, katere bi predlagala Banatska trgovska, industrijska in obrtniška zbornica v interesu celokupnega narodnega gospodarstva; 9. zahtevajo, da se pri ministrstvu trgovine in industrije izposluje naredba, da bodo blagajne za zavarovanje delavcev izterjevale pristojbine za zavarovanje pomožnega osebja vsak mesec in da se ekspoziture blagajn za zavarovanje delavcev ukinejo ter da se njih delokrog prenese na obrtniška udruženja v interesu fiskalnega stanja blagajn samih; 10. zahtevajo izenačenje davkov; 11. prosijo centralne in upravne in osobito obrtne oblasti, da pri vseh vprašanih gospodarskega značaja zahtevajo pred rešitvijo mišljenje Banatske trgovske, industrijske in obrtniške zbornice; 12. zahtevajo strogo kontrolo, da se prepreči vsaka kršitev obrtnih zakonov. Konferenca obrtniških udruženj je končno sprejela z zadoščenjem na znanje, da se bo Banatska trgovska, industrijska in obrtniška zbornica po načrtu novih pravil za zbornice delila na tri samoupravne skupine: trgovsko, industrijsko in obrtno, ker bo tako varstvo interesov posameznih skupin bolje zasigurano.

Izvoz sirove svile. Nabiranje svilenih kokonov je dalo v tekočem letu dobre rezultate. Zbog tega bo letos kolebala cena za kilogram od 1500 do 1600 Din, medtem ko je znašala v preteklem letu 2200 Din. Medtem se pa gospodarski krogi v Vojvodini pritožujejo, da je država ustavila obrate v vseh tvornicah za predelovanje svile in se iz naše države izvažajo sirova svila. Gospodarski krogi so mnenja, da bi bilo neobhodno potrebno obnoviti obrate v tvornicah ter izvažati predelano svilo in ne sirovo. Ako država ne more napraviti to z domačim kapitalom, naj bi se potrudila, da angažira inozemski kapital.

Pri trgovskih poslih z neznanimi Švicarji bodite oprezn! Često se dogaja, da sklepajo naši obrtniki posle z neznanimi švicarskimi osebami, ki se izdajajo za trgovce. Vse delovanje teh laži-trgovcev gre navadno samo za tem, kako bi naše ljudi prevarili. V dobri veri se naši obrtniki upuščajjo v pogajanja s takimi elementi, dajejo jim celo predplačila itd. in ko uvidijo prevaro, se obračajo na švicarski konzulat, da jim pomaga. Toda navadno je to že prepozno, ker je težko izslediti neznanca in, ako ga tudi najdejo, se navadno pokaže, da je znani goljuf, brez premoženja itd. Da se po možnosti preprečijo taki prizori, prosi švicarski konzulat v Zagrebu, naj se vsakdo, kdor hoče stopiti v poslovne stike z neznanimi Švicar-

ji, najprej obrne na švicarski konzulat po informacije. Tudi se morejo obrniti stranke same neposredno na informacijske urade v Švici, od katerih priporoča konzulat: Schweizerischer Verband Kreditreform, Kreisbureau in Bern, Theaterplatz 2, ali Auskunft bei Schimelpfeng W. in Zürich, Bahnhofstrasse 70/72. Neznatni stroški za prehodno informacijo se bodo večkrat prav dobro izplačali. Švicarski konzulat v Zagrebu je strankam za informacije rade volje na razpolago, vendar pa odklanja že v naprej vsako odgovornost in podporo za primer, da je oškodovanec sam, zbog svoje neopreznosti, ker se že prej ni informiral o značaju neznanca, zakrivil, da je padel sumljivim elementom v roke in se konzulat na take pritožbe tudi ne bo več oziral.

Zlata pariteta srednjeevropskih držav. Naša država: 1 zlat dinar = 17 pap. din; Avstrija: 1 zlata krona = 14.400 pap. kron; Italija: 1 zlata lira = 4.47 pap. lir; češko-slovaška: 1 zlata krona = 6.90 čeških kron; Ogrska 1 zlata krona = 17.600 pap. kron; Poljska: 1 zloty = 1.800.000 pap. kron; Rumunija 1 zlata leja = 42 pap. lej.

Casnikarstvo v New-Yorku. V New-Yorku izhaja dvakrat več tujejezičnih nego angleških listov. Naklada tujejezičnih dnevnikov znaša skoro en milijon izvodov. Na prvem mestu stojijo židovski listi, katerih je pet, z dnevno naklado 300.000 izvodov. Sledita dva italijanska lista s 175.000 izvodi in 3 nemški s 110.000 izvodi, 2 ruska lista z nad 72.000 čitatelji in 2 grška z nad 55.000. V slovenskem, srbskem in hrvaškem jeziku izhaja 5 listov s celokupno naklado 55.000 izvodov. Sledita na to 2 ogrska lista s 47.000 čitatelji, 3 poljski s 26.000, 1 francoski s 17.000, 1 češki z 12.000 in 1 španski s 7000. Slednjič je omeniti 3 arabske liste, ki imajo celokupno 9000 naročnikov.

Uvedba deseturnega delavnika na Poljskem. V zmislu sporazuma med strokovnimi zvezami delavcev, veleindustrijev in vlado se je uvedel v poljski Gornji Šleziji v vseh železarnah in cinkarnah deseturni delavnik. Po sporazumu se je obrat v vseh podjetjih popolnoma vzpostavil.

Koliko imamo sadnega drevja? Po uradnih podatkih poljedelskega ministrstva je nasajenih v naši kraljevini 50.970.000 sliv, 7.758.000 jablan, 3.685.000 hrušk, 1.738.000 orehov, 3.458.000 oljk, 461.000 kostanjev in 5.392.000 drugih sadnih dreves, skupaj torej 73.470.000 sadnih dreves. Skupna vrednost teh sadnih dreves se ceni na tri in pol milijarde, njihovo sadje pa letno na 500 milijonov dinarjev.

Izgledi letošnje svetovne žetve. Po doslej objavljenih setvenih in žetvenih poročilih bo rezultat letošnje žetve nekoliko slabši kakor je bil lani. V Severni Ameriki je bil položaj v začetku junija manj povoljen nego junija

1923., ker so posebno v Kanadi posevki bili še slabo razviti. V Zedinjenih državah je obdelana manjša površina nego lani. V onih državah, ki običajno predstavljajo četrtino celokupne svetovne žetve pšenice, se ceni letošnja žetev na 745.1 milijonov centov napram 816.4 milijona centov leta 1923. V Zedinjenih državah bo po dosedanjih cenitvah znašala žetev 55.5 milijonov centov manj nego lani in 112.7 milijona pod povprečno žetvijo zadnjih pet let.

Stanje sovjetske industrije. Po nekem poročilu iz «Ekonomičeskaja žiznj» je bilo na celokupnem teritoriju sedanje sovjetske Rusije zaposlenih leta 1913. 2.598.000 delavcev, ki so izvršili efektivnega dela za 5.620.000 zlatih rubljev. Na vsakega posameznega delavca bi prišlo tedaj 2163 rubljev efektivnega dela. Leta 1920. se je ugotovilo sledeče nazadovanje: Število delavcev je padlo za 39 %, celokupno delo za 82.8 %, delo posameznika za 70.8 %. Produktivitetni indeks kaže sledeče številke: 1913: 100; 1914: 97.2; 1915: 113.7; 1916: 114.33; 1917: 86.6; 1918: 37.3; 1919: 33.6; 1920: 29.0. — Leta 1920. je bila produktivita najmanjša in od tedaj se industrija polagoma popravlja, kakor kaže sledeči indeks: Individualno delo: 1920/1921: 100; 1921/1922: 178.8; 1922/1923: 199.9; celokupno delo: 1920/1921: 100; 1921/1922: 201.5; 1922/1923: 248.5; mezda: 1920/1922: 100; 1921/1922: 135; 1922/1923: 374. V sorazmerju z letom 1913. so se dosegle sledeče številke: delavci 57 %, celokupno delo 34.8 % in individualno delo 62 %. Te številke najjasneje kažejo položaj ruske industrije. Prevrat in meščanska vojna sta uničila najboljše delovske moči. Tovarne so se popolnoma zane-marile ali pa so se zbog blokade sploh opustile. Da se opomore, si mora Rusija predvsem ustvariti nove kadre dobrega kvalificiranega delavstva in spraviti v ravnotežje posamezne stroke industrije. Ni zdravo razmerje, ako so mezde v metalurgičnih strokah porastle od 7.8 zlatih rubljev na 20.9 červoncev (približno 10 zlatih rubljev), medtem ko je postalo delo v premogovnikih stokrat dražje. Celokupna industrija sovjetske Unije obratuje z 9 % deficita.

Valutna reforma v Rusiji, se je, kakor se poroča iz inozemskih gospodarskih krogov, popolnoma posrečila in Rusija ima danes dobro, stabilno valuto, ki temelji na zlati podlagi, tako da kvotira sedaj dolar in šterling manj nego pred vojno, in sicer 1 dolar 1.87 in Lst. 8.30 zlatih rubljev.

Rekord brzine na avtomobilu. Pred kratkim so se vršile v bližini Pariza avtomobilске dirke za rekord v brzini. Največjo brzino je dosegel Anglež Eldridge, ki je na posebno konstruiranem vozu tvrdke «Fiat» dosegel brzino 235 kilometrov na uro.

Izdajatelj konzorcij «Obrtnega Vestnika».

Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Kreditno društvo

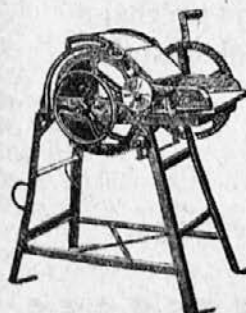
Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Stroj
cefra in odvija
žimo in volno!

Izdelovatelj

Fran Simon

Vrhnika

KOLESA
IN VSE POTREBŠČINE
VAM NUDI NAJCENEJE IN NAJBOLJŠE

• J. GOREC •
LJUBLJANA

PALAČA LJUBLJANSKE KREDITNE
BANKE

Aleksandrova cesta št. 7
vokal Beethovne ulice

Aleksandrova cesta št. 7
vokal Beethovne ulice

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica:

Din 50,000.000--

Skupne rezerve: okrog

Din 10,000.000--

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice
Celje
Crnomelj
Kranj

Maribor
Metković
Novi Sad
Ptuj

Sarajevo
Split
Gorica
Trst

Brzajavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št.: 261, 413, 502, 503
in 504

**Priporoča se za vse
bančne posle**

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg št. 4

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu št. 12.051

Daje kredite v obrtne surhe po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo počenši s 1. novembrom 1922. za pol odstotka

višje, torej s

5%

od dne vloge do dne dviga.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50

(v lastnem posloplju).

Brzajavni naslov: Kredit Ljubljana.

Telefon št. 40, 457 in 548.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.